

JAARBOEK ENERGIERECHT 2016

JAARBOEK ENERGIERECHT 2016

Kurt DEKETELAERE
Bram DELVAUX
(eds.)

intersentia

Antwerpen – Cambridge

Jaarboek Energierecht 2016
Kurt Deketelaere en Bram Delvaux (eds.)

© 2017 Intersentia
Antwerpen – Cambridge
www.intersentia.be

Coverfoto's: Feng Yu – Elena Elisseeva – Tungphoto

ISBN 978-94-000-0847-2
D/2017/7849/58
NUR 822

Alle rechten voorbehouden. Behoudens uitdrukkelijk bij wet bepaalde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, op welke wijze ook, zonder de uitdrukkelijke voorafgaande toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

WOORD VOORAF

Op donderdag 11 mei 2017 organiseert de Vlaamse Vereniging voor Energierecht (VlaVER), in samenwerking met het Instituut voor Milieu- en Energierecht van de KU Leuven (IMER), een studiedag waarop het *Jaarboek Energierecht 2016* wordt voorgesteld.

Met dit boek, uitgegeven door de uitgeverij Intersentia, berichten de organisatoren over de belangrijkste ontwikkelingen die zich tijdens het voorbije kalenderjaar hebben voorgedaan in het domein van het energierecht (in zijn ruime betekenis).

Voor het *Jaarboek Energierecht 2016* wordt geopteerd voor een overzicht van de belangrijkste en recente ontwikkelingen inzake het federale en Vlaamse energierecht. Daarnaast wordt stilgestaan bij een aantal relevante en actuele federale en Vlaamse onderwerpen in het energierecht.

Iedereen die dagelijks met de energiewetgeving in aanraking komt, wordt aldus een handig en grondig naslagwerk aangeboden dat toelaat op een continue en geordende wijze de stand van zaken en de verdere ontwikkelingen van het energierecht op de voet te volgen.

De bijdragen tot dit *Jaarboek Energierecht 2016* zijn van Raf CALLAERTS, Thomas CHELLINGSWORTH, Frederik DEWAELE, Koen PLATTEAU, Anneleen VAN DE MEULEBROUCKE, Wouter VANDORPE, Dominique VANHERCK en Damien VERHOEVEN.

Kurt Deketelaere en Bram Delvaux
Editors
Leuven, 23 april 2017

INHOUD

<i>Woord vooraf</i>	v
Recente ontwikkelingen in het federale energierecht. Offshore wind, kernenergie, gasvervoer en marktorganisatie – een beetje van alles, maar geen transitieplan	
Damien VERHOEVEN	1
Inleiding	1
Hoofdstuk 1. Aanpassing van de offshore steun	2
Afdeling 1. Machtiging van de Koning om het KB offshore steun te wijzigen	2
Afdeling 2. Aanpassing van de certificatenregeling inclusief individualisering van de steun (KB 9 februari 2017)	2
Afdeling 3. Individualisering van de ‘kabelsubsidie’	5
Afdeling 4. Afschaffing van het gunstregime m.b.t. de productiefwijkingen	6
Afdeling 5. Vaststelling van de toeslag groenestroomcertificaten (MB 2 december 2016)	8
Hoofdstuk 2. Wetgeving inzake kernenergie	8
Afdeling 1. Jaarlijkse vergoeding voor de verlenging van Doel 1 en 2 tot 2025 (wet 12 juni 2016)	9
Afdeling 2. Repartitiebijdrage 2016-2026 voor de niet verlengde kerncentrales (wet 25 december 2016)	10
Afdeling 3. Validatie van de verlenging van kerncentrales op het vlak van staatssteun	11
Afdeling 4. Aanpassing van het stelsel van aansprakelijkheid inzake kernenergie (wet 7 december 2016)	13
Hoofdstuk 3. uitvoering van bepalingen inzake gasvervoer	15
Afdeling 1. Erkenning van toezichtorganismes voor gasvervoerinstallaties en inwerkingtreding van de veiligheidsbepalingen (KB 21 april 2016)	15
§ 1. Erkenning van toezichtorganismes voor gasvervoerinstallaties ..	15
§ 2. Inwerkingtreding van de veiligheidsbepalingen	15
Afdeling 2. Uitvoering van de bepalingen inzake de aanleg van gasvervoerinstallaties (KB 1 december 2016)	16

§ 1. Lichte aanpassing van de procedure van verklaring van openbaar nut	16
§ 2. Precisering van het toepassingsgebied van het vermoeden van openbaar nut	17
§ 3. Vrijstelling van vervoervergunning.	18
§ 4. Gedeeltelijke opheffing in geval van buitendienststelling	19
§ 5. Inwerkingtreding op 1 maart 2017	20
Hoofdstuk 4. diverse bepalingen, inclusief de verdere omzetting van het <i>third package</i> (wet 25 december 2016)	20
Afdeling 1. Verhoging van het plafond van de geldboetes opgelegd door de CREG.....	21
Afdeling 2. Belgisch regelgevend kader voor interconnectoren	22
Afdeling 3. Geen verdere rechtzetting van de omzetting van de derde richtlijnen	25
Afdeling 4. Opheffing van de wet ter belasting van de niet-benutte productiesites	26
Afdeling 5. Bekrachtiging van fiscale KB's.....	26
Hoofdstuk 5. Marktenhof (wet 25 december 2016).....	27
Afdeling 1. Oprichting van het Marktenhof.....	27
Afdeling 2. Iets anders dan een <i>rebranding</i> ?	29
Afdeling 3. Federaal Marktenhof en gewestelijke regulatoren	29
Hoofdstuk 6. Andere regelgeving	31
Afdeling 1. Wijzigingen inzake de federale bijdrage.....	31
§ 1. Behoud van het niveau van de sociale fondsen en van het Kyoto-fonds (KB 7 december 2016)	31
§ 2. Vaststelling van het niveau van de fondsen beschermde klanten (KB 25 december 2016)	32
Afdeling 2. Andere wijzigingen	32
§ 1. Nieuwe Belpex-marktreglementen (MB 25 januari 2016 en MB 28 september 2016)	32
§ 2. Bekrachtiging regels tot financiering van de ombudsdienst voor energie (wet 21 juli 2016)	33
§ 3. Modaliteiten van de petroleumbalans.....	33
Conclusie.....	33
Bescherming van persoonsgegevens: een nieuwe uitdaging voor de energiesector	
Anneleen VAN DE MEULEBROUCKE.....	35
Hoofdstuk 1. Het wettelijk kader vandaag en morgen	36
Hoofdstuk 2. Verwerking van persoonsgegevens in de energiesector	38
Afdeling 1. Materieel toepassingsgebied.....	38
Afdeling 2. De betrokken actoren	41

Hoofdstuk 3. De basisbeginselen van elke gegevensverwerking.....	42
Afdeling 1. Beginselen van elke gegevensverwerking.....	42
§ 1. Rechtmatigheid, behoorlijkheid en transparantie.....	42
§ 2. Doelbinding.....	42
§ 3. Minimale gegevensverwerking.....	46
§ 4. Juistheid.....	46
§ 5. Opslagbeperking.....	46
§ 6. Integriteit en vertrouwelijkheid.....	47
Afdeling 2. Elke gegevensverwerking moet een rechtsgrond hebben ...	47
§ 1. Toestemming van de betrokkene.....	48
§ 2. Uitvoering van het contract.....	50
§ 3. Wettelijke verplichting.....	51
§ 4. Taak van algemeen belang of taak in het kader van de uit- oefening van het openbaar gezag.....	51
§ 5. Gerechvaardigd belang.....	52
Afdeling 3. Persoonsgegevens die buiten de Europese Economische Ruimte worden doorgegeven, hebben extra bescherming nodig... ..	55
§ 1. Adequaateitsbesluiten.....	56
§ 2. Passende waarborgen.....	56
A. Standaardcontractbepalingen.....	56
B. Bindende bedrijfsvoorschriften.....	57
C. Andere instrumenten.....	57
§ 3. Afwijkingen voor specifieke situaties.....	58
Hoofdstuk 4. Enkele nieuwigheden van de GDPR toegelicht.....	58
Afdeling 1. Rechten van betrokkenen.....	59
§ 1. Recht op informatie.....	59
§ 2. Recht op gegevensoverdraagbaarheid.....	61
Afdeling 2. Verplichtingen voor verantwoordelijken voor de verwerking (en verwerkers).....	63
§ 1. Verantwoordingsplicht voor de verantwoordelijke voor de verwerking en rechtstreekse verplichtingen voor verwerkers... ..	63
§ 2. Register van verwerkingsactiviteiten.....	64
§ 3. Functionaris voor gegevensbescherming.....	66
A. Wanneer moet een functionaris voor gegevens- bescherming worden aangesteld?.....	66
B. Wat moet een functionaris voor gegevensbescherming doen?.....	68
C. Wie kan functionaris voor gegevensbescherming zijn?	69
§ 4. Gegevensbeschermingseffectbeoordelingen.....	70
A. Wanneer moet een DPIA worden uitgevoerd?.....	70
B. Wanneer moet er geen DPIA worden uitgevoerd?.....	72
C. Welke informatie moet een DPIA bevatten?.....	72

§ 5. Gegevensbescherming door ontwerp en door standaardinstellingen.....	73
§ 6. Verplicht contract met verwerker met verplichte minimuminhoud.....	74
§ 7. Beveiliging van persoonsgegevens en melding van inbreuken ..	75
Afdeling 3. Nieuwe (administratieve) sancties en nieuwe bevoegdheden voor toezichthoudende autoriteiten.....	76
Hoofdstuk 5. De weg naar compliance.....	78
Recente ontwikkelingen in het Vlaamse energierecht anno 2016. ‘Petit à petit, l’oiseau fait son nid’	
Frederik DEWAELE.....	79
Inleiding.....	79
Hoofdstuk 1. Energie-efficiëntie anno 2016.....	80
Afdeling 1. Inleiding.....	80
Afdeling 2. Stimulering van de infrastructuur voor elektrische voertuigen.....	80
§ 1. Inleiding.....	80
§ 2. Het opleggen van een openbardienstverplichting tot het lanceren van een overheidsopdracht inzake de installatie van laadpaalinfrastructuur.....	81
§ 3. Transparantie- en rapporteringsverplichtingen.....	83
§ 4. Controle en handhaving van de uitvoering van de openbardienstverplichting.....	84
Afdeling 3. De hervorming van de REG-premies.....	85
Afdeling 4. Aanpassing belastingaftrek voor dakisolatie.....	87
Afdeling 5. Aanpassingen aan de kaderregeling van de calls groene warmte.....	87
Afdeling 6. Aanpassingen aan de erkenningsystemen voor energiedeskundigen.....	89
§ 1. Erkenning als energiedeskundige onder de vorm van een rechtspersoon.....	89
§ 2. Verplichte permanente vorming voor energiedeskundigen.....	89
§ 3. Voorwaarden voor de opleidings- en vormingsinstellingen voor energiedeskundigen.....	90
§ 4. Bijkomende sancties voor energiedeskundigen.....	91
§ 5. Vrijwillige afstand van de erkenning als energiedeskundige ..	91
Afdeling 7. Aanpassingen aan de verplichting te beschikken over een energieprestatiecertificaat.....	92
Afdeling 8. Aanpassingen aan de energieprestatieregelgeving.....	94
§ 1. Inleiding.....	94

§ 2. Aanpassingen aan de erkenningsregeling voor verslaggevers . . .	94
A. Vrijwillige afstand van de erkenning als verslaggever	94
B. Handhaving van de erkenningsvoorwaarden voor verslaggevers	95
§ 3. Aanpassing van de EPB-eisen	95
A. Aanpassing van de E-peileisen van een nieuwbouw-EPN-eenheid	95
B. Aanpassing van de eisen bij een ingrijpende energetische renovatie van een EPN-eenheid	97
C. Afschaffing van de eisen met betrekking tot het K-peil en de netto-energiebehoefte van verwarming bij EPW-eenheden	98
D. Afschaffing van de specifieke EPB-eisen bij een functiewijziging	98
E. Eisen aan technische installaties	99
§ 4. Aanpassing van de eisen aangaande het minimumaandeel hernieuwbare energie	99
§ 5. Aanpassing van de vrijstellingen op de EPB-eisen	101
§ 6. Opheffen van de gemeentelijke bevoegdheid aangaande het vaststellen van EPB-eisen	102
§ 7. Uitstel van de introductie van de verplichting voor het ventilatieprestatieverslag	105
Afdeling 9. Aanpassing van de subsidieregeling voor zero-emissievoertuigen	106
Afdeling 10. Ministeriële besluiten aangaande energie-efficiëntie	109
§ 1. Ministerieel besluit van 9 september 2016 betreffende externe warmtelevering en houdende de wijziging van diverse ministeriële besluiten in het kader van de energieprestatie-regelgeving	109
A. Externe warmtelevering	109
B. Andere wijzigingen	109
§ 2. Ministerieel besluit van 3 oktober 2016 houdende de organisatie van een oproep voor het indienen van voorstellen voor energieconsulentenprojecten	110
§ 3. Ministerieel besluit van 10 november 2016 houdende vaststelling van de nadere regels, technische vereisten en hoogten van de premies, trajectbegeleidingen en collectieve renovatieprojecten, vermeld in de artikelen 6.4.1/1, 6.4.1/1/1, 6.4.1/1/2, 6.4.1/1/3, 6.4.1/4, 6.4.1/5, 6.4.1/9 en 6.4.1/9/1 van het Energiebesluit van 19 november 2010	110

§ 4. Ministerieel besluit van 17 november 2016 tot wijziging van het ministerieel besluit van 20 januari 2014 houdende de erkenning van opleidings- en exameninstellingen voor de certificering van aannemers en installateurs en houdende de certificering van aannemers en installateurs	111
§ 5. Ministerieel besluit van 13 januari 2017 houdende de organisatie van een call voor het indienen van steunaanvragen voor nuttige-groenewarmte-installaties voor de productie van nuttige groene warmte uit biomassa en uit aardwarmte uit de diepe ondergrond, installaties voor de benutting van restwarmte en installaties voor de productie van biomethaan	111
§ 6. Ministerieel besluit van 30 januari 2017 houdende de wijziging van diverse ministeriële besluiten in het kader van de energieprestatieregelgeving	111
A. Aanpassingen aan de formulieren van de startverklaring en de EPB-aangifte.	111
B. Aanpassing aan berekeningsmethodieken	112
C. Aanpassing aan de regels met betrekking tot gebouwindeling	113
D. Aanpassingen aan de regelingen voor combilussen en riothermie.	114
E. Aanpassingen aan de methodiek voor externe warmte . . .	114
F. Aanpassing inwerkingtredingsregeling ventilatieprestatieverslag.	115
Hoofdstuk 2. Netbeheer anno 2016	115
Afdeling 1. Inleiding.	115
Afdeling 2. Besluit van de Vlaamse Regering van 15 juli 2016	115
§ 1. Facturatieverplichtingen ter omzetting van Richtlijnen 2009/72/EG, 2009/73/EG en 2012/27/EU	115
§ 2. Sociale openbaredienstverplichtingen.	117
Hoofdstuk 3. Hernieuwbare energie en WKK anno 2016	118
Afdeling 1. Inleiding.	118
Afdeling 2. Tommelein: de man met een plan	118
§ 1. Het Zonneplan	118
§ 2. Het Windplan: “Windkracht 2020: sneller en meer windmolens bouwen”	121
Afdeling 3. De invoering van een DAEB-vergoeding voor de elektriciteitsdistributienetbeheerders voor het uitvoeren van hun verplichtingen aangaande minimumsteun voor groenestroomcertificaten	124

§ 1. Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2016 houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010.	124
§ 2. Ministeriële besluiten.	127
A. Uitbetalingsregels voor de vergoedingen voor de opkoop van groenestroomcertificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerders.	127
B. Beschikbare middelen voor de vergoedingen voor de opkoop van groenestroomcertificaten door de elektriciteitsdistributienetbeheerders.	129
Afdeling 4. Het geval BEE	129
§ 1. Inleiding	129
§ 2. Wat voorafging	130
A. Toekenning van de voorlopige bandingfactor	130
B. Verder procedureverloop	130
§ 3. De weigering van de toekenning van de definitieve bandingfactor	132
§ 4. Geen schorsing bij uiterst dringende noodzakelijkheid.	133
§ 5. Geen schorsing van de beslissing van de Vlaamse Regering: schaakmat of to be continued?	134
§ 6. Game over?	137
§ 7. Conclusies	137
Afdeling 5. Bandingfactoren.	138
Hoofdstuk 4. Heffing ter financiering van het Energiefonds.	139
Afdeling 1. Inleiding.	139
Afdeling 2. Programmadecreet van 8 juli 2016	140
§ 1. Belastingvrijstellingen voor internationale organisaties	140
§ 2. Aanpassing aan de indexeringsformule	142
§ 3. Versnelde doorstorting van de door de toegangshouders geïnde heffingsbedragen aan het Energiefonds	143
Afdeling 3. Administratieve geldboete bij het niet aanleveren van gegevens aan de Vlaamse Belastingdienst	143
Afdeling 4. Factureringsverplichtingen met betrekking tot de Vlaamse energieheffing	144
Afdeling 5. Indexering van de tarieven van de energieheffing	145
Afdeling 6. Aanpassing van de Vlaamse energieheffing: het decreet van 3 februari 2017.	147
§ 1. Aanpassing van de grenzen van de tariefschijven D en E	147
A. Steekt de Raad van State (opnieuw) stokken in de wielen?	147
B. Inwerkingtreding: de tijd kent geen genade	148
§ 2. Gegevensoverdracht door de netbeheerders in functie van de inning door de toegangshouders	149
Conclusie.	151

Ambitie en bescheidenheid in een netwerk van wachtleidingen. Het regulerend kader voor warmte- en koudenetten in het Vlaamse Gewest	
Thomas CHELLINGSWORTH en Dominique VANHERCK	155
Inleiding	155
Hoofdstuk 1. Huidige regelgeving inzake warmte- en koudenetten	158
Afdeling 1. De Energie-efficiëntierichtlijn en de uitvoering ervan in het Vlaamse Gewest	158
§ 1. Bevordering van de efficiëntie bij verwarming en koeling	158
A. De alomvattende beoordeling en kosten-batenanalyse op nationaal niveau	159
B. Kosten-batenanalyses op projectniveau	160
C. Gevolgen van de alomvattende beoordeling en kosten-batenanalyses	161
§ 2. Meting en facturering	163
A. Meting	164
B. Facturering	165
C. Wijzigingen voorgesteld in het Winterpakket	166
Afdeling 2. Steunmaatregelen voor warmte- en koudenetten	167
§ 1. De Europese staatssteunregels	167
§ 2. Vlaamse steunregeling voor groene warmte en restwarmte	169
Afdeling 3. De energieprestatieregelgeving en warmte- en koudenetten	170
Hoofdstuk 2. Het ‘Winterpakket’, een eerste aanzet tot marktorganisatie?	171
Afdeling 1. De ontwikkeling van nieuwe infrastructuur voor stadsverwarming en -koeling	173
Afdeling 2. Een eerste aanzet tot concurrentiële markten voor stadsverwarming en stadskoeling?	174
Hoofdstuk 3. Het nieuw regulerend kader voor warmte- of koudenetten in het Vlaamse Gewest	176
Afdeling 1. De weg naar een regulerend kader: een lang maar doordacht proces	176
§ 1. Resolutie van het Vlaams Parlement: startpunt van de ontwikkeling van een regulerend kader	176
§ 2. Regeerakkoord 2014-2019 en Beleidsnota Energie 2014-2019	176
§ 3. Warmtenetwerk Vlaanderen	177
§ 4. Beleidsplatform ‘warmte- of koudenetten’	177
§ 5. In 2016 krijgt het ontwerp van decreet vorm; overwegend positief advies van de VREG, de SERV en de Minaraad	178
Afdeling 2. Het nieuw regulerend kader voor warmte- en koudenetten in het Vlaamse Gewest	179
§ 1. Toepassingsgebied van het reguleringskader voor warmte- en koudenetten	181

§ 2. Gelijkenissen en verschillen ten opzichte van de regulering van de elektriciteits- en de aardgassectoren	182
§ 3. Begrippen en definities inzake warmte- en koudenetten.	189
§ 4. Uitbreiding van de missie, taken en bevoegdheden van de VREG	191
§ 5. De organisatie van de uitbating van warmte- en koudenetten . .	196
A. Taken van de warmte- of koudenetbeheerders.	197
B. Bekendmaking van tarieven en voorwaarden	199
C. Openbaredienstverplichtingen voor warmte- of koudenetbeheerders	200
1. Openbaredienstverplichtingen m.b.t. dienstverlening aan warmte- of koudeafnemers en aanvragers van een aansluiting	200
2. Openbaredienstverplichtingen m.b.t. dienstverlening aan warmte- of koudeleveranciers	201
3. ‘Extra’ openbaredienstverplichtingen.	201
4. Openbaredienstverplichtingen m.b.t. rationeel energiegebruik, hernieuwbare energiebronnen en warmte-krachtkoppeling	202
D. Prerogatieven van warmte- en koudenetbeheerders	202
1. Erfdienstbaarheden ten voordele van warmte- of koudenetbeheerders.	203
2. Het recht om te onteigenen.	205
3. Toegang tot bepaalde ruimtes en bepaalde gegevens.	206
E. Domeintoelatingen voor warmte- of koudenetbeheerders.	207
F. Bepalingen over technische voorschriften voor het beheer van warmte- of koudenetten.	207
1. Een eventueel technisch reglement voor het beheer van warmte- en koudenetten	207
2. “Verwarming en koeling of warmwatervoorziening van een gebouw door een warmte- of koudenet of door een centrale bron die verschillende gebouwen of verschillende verbruikers binnen één gebouw bedient”	209
G. Bepalingen over de levering van thermische energie via een warmte- of koudenet	212
1. Taken van de “leverancier van thermische energie via een warmte- of koudenet”	212
2. Openbaredienstverplichtingen voor leveranciers van thermische energie aan warmte- of koudeafnemers	213

§ 6. Aanpassingen aan de bepalingen inzake energiefraude	213
§ 7. Bepalingen inzake sociale energiemaatregelen voor huishoudelijke afnemers van thermische energie	215
§ 8. Aanpassing van diverse handhavingsbepalingen in het Energiedecreet	217
Besluit: politieke ambitie en regelgevende bescheidenheid	218

Flexibiliteit en *demand side management* juridisch bekeken. *Ex umbra in solem?*

Wouter VANDORPE en Raf CALLAERTS	221
Inleiding	221
Hoofdstuk 1. Vraagzijdebeheer in het Europese energiebeleid	224
Afdeling 1. Huidig Europees kader inzake vraagzijdebeheer	224
Afdeling 2. Toekomstig Europees kader inzake vraagzijdebeheer	226
Afdeling 3. De deelname van vraagbeheermiddelen aan het aanbod op georganiseerde elektriciteitsmarkten en voor de levering van ondersteunende diensten	228
§ 1. Aggregatie	229
§ 2. Duidelijke technische voorwaarden voor het participeren van vraagbeheer in georganiseerde markten	231
Hoofdstuk 2. Vraagzijdebeheer in het Belgische en Vlaamse energiebeleid	233
Afdeling 1. Bevoegdheden inzake vraagzijdebeheer	233
§ 1. Vraagzijdebeheer op het federale en gewestelijke (Vlaamse) niveau	233
§ 2. De bevoegdheden en de rol van de regulatoren CREG en VREG	235
Afdeling 2. De CREG-studie van 5 mei 2016 inzake flexibiliteit van de vraag	236
§ 1. Inleiding	236
§ 2. Uitgelichte problemen en oplossingen	237
§ 3. De tien CREG-geboden om tot een marktmodel te komen	238
A. Het recht van de eindafnemer op valorisering van flexibiliteit	239
1. Draagwijdte van het recht	239
2. Is het recht op valorisering van flexibiliteit een dwingend recht?	240
B. De compensatieplicht – De bindende kracht van de (liverings)overeenkomst	242
1. Compensatie en artikel 1134 BW	242
2. Compensatie en het eigendomsrecht van de leve- rancier	243

3. Compensatie en openbare dienstverplichtingen (ODV)	244
4. Compensatie en het Winterpakket	246
C. Verhoudingen tussen CREG-principes 1, 2, 4 en 6 (schematisch)	246
D. Bescherming van gegevens en consumentenbescherming ..	247
Afdeling 3. ELIA-studie en CREG-nota over adequacy en flexibiliteit ..	248
Afdeling 4. Het VREG-advies 2016-01 inzake flexibiliteit	250
Conclusie	253
Recente ontwikkelingen inzake de toepassing van het mededingingsrecht in de energiesector	
Koen PLATTEAU	255
Inleiding	255
Hoofdstuk 1. Evoluties in België	255
Afdeling 1. Activiteiten van de Belgische Mededingingsautoriteit – Algemeen	255
Afdeling 2. Prijszetting en misbruik van machtspositie: ‘windfall profits’ of doorrekening van opportuniteitskosten?	257
§ 1. NMBS/Electrabel	257
§ 2. Lampiris/Electrabel	259
§ 3. Commentaar	261
Hoofdstuk 2. Evoluties op EU-vlak	262
Afdeling 1. Concentratiecontrole	262
Afdeling 2. Mededingingsbeperkende praktijken	265
§ 1. BEH	266
§ 2. Gazprom	267
§ 3. Andere lopende onderzoeken	270
Afdeling 3. Overheidsinterventie en verstoringen van de mededinging ..	271
§ 1. Concessies voor hydro-energie	272
§ 2. DEI/bruinkool	272
Afdeling 4. Staatssteun – Sectoronderzoek naar capaciteitsmechanismen	273
Afdeling 5. Rapport over de impact van het mededingingsbeleid in de energiemarkten	276
Conclusie	278

